

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

25 בדצמבר 2007

351

ט"ז בטבת התשס"ח

עמוד

הצעת חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) (תיקון מס' 13), התשס"ח-2007 278

הצעת חוק תשלום קצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם (תיקון מס' 3), התשס"ח-2007 279

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון מס' 37), התשס"ח-2007 280

**הצעת חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה) (תיקון מס' 13),
התשס"ח-2007**

1. תיקון סעיף 20 בחוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 20, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ג) חבר ועדת התעסוקה ימונה לתקופה של שלוש שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופות כהונה נוספות."
2. בסעיף 23(ב) לחוק העיקרי, המילים "ובערעור על החלטת ועדת תעסוקה לפי סעיף 41א(ב) – גם ועדת התעסוקה" – יימחקו.
3. בסעיף 41א(ב) לחוק העיקרי, אחרי "אינם בשל שירות מילואים" יבוא "ולאחר ששוכנעה כי קיימים טעמים מיוחדים, שיירשמו, שבשלהם יש להתיר את הפיטורים".

ד ב ר י ה ס ב ר

לממשלה) (נוסח חדש), כך יהיה במקרים שבהם יבקש היועץ המשפטי לממשלה לייצג את ועדת התעסוקה.

סעיף 3 בסעיף 41 לחוק, שענינו כאמור בשמירת זכויות עובד המשרת במילואים, הביע המחוקק את דעתו כי יש ליתן הגנה מיוחדת לעובדים בתקופת שירותם במילואים ובסמוך לחזרתם לעבודה, בהליכים שהתנהלו לפני ועדות התעסוקה בבקשות לקבלת היתר לפי הסעיף האמור (לצורך פיטורים של עובד בתקופת היותו בשירות מילואים או בתקופה של 30 ימים לאחר מכן), פעלו ועדות התעסוקה באופן המצמצם את סוג המקרים שבהם ניתן היתר לפיטורים, למקרים חריגים: מעילה או הפרת אמונים של עובד, מקרים נוספים שבהם על פי דיני העבודה ניתן לפטר עובד בלא מתן הודעה מוקדמת, וכן מקרים של סגירת העסק או חלק ממנו המחייבים פיטורי עובדים תוך זמן קצר.

בעקבות ערעור על אחד מההליכים שהתנהלו לפני ועדות התעסוקה, קבע בית הדין הארצי לעבודה (ע"ע 347/06 משרד הביטחון נגד תנה תעשיות בע"מ, תק-אר 2007(1) 32) כי לשון החוק אינה סובלת את הפרשנות שניתנה לה על ידי ועדת התעסוקה, וכי ועדת התעסוקה נדרשת ליתן היתר לפיטורים כל אימת שלא נמצא קשר בין הפיטורים לשירות המילואים, אלא בנסיבות הומניטריות מיוחדות המצדיקות אי מתן היתר.

פרשנות זו מצמצמת באופן ניכר את ההגנה על חיילי המילואים.

מוצע על כן לתקן את החוק באופן שיבהיר כי מתן היתר לפיטורים של עובד בתקופות האמורות יינתן רק מטעמים מיוחדים שיירשמו. כך יישמר הכלל שלפיו לא יינתן היתר לפיטורי עובד בתקופת שירותו ובתקופה הסמוכה לאחריה, אלא במקרים חריגים המצדיקים את מתן היתר.

סעיף 1 בחוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949 (להלן – החוק), בפרק חמישי שכתרתו "מנגנון ביצוע", הוקמו ועדות תעסוקה שתפקידן לסייע לחיילים משוחררים שזכויותיהם על פי החוק הופרו.

לפי סעיף 20(ג) לחוק מונות ועדות התעסוקה ארבעה חברים: יושב ראש הוועדה שהוא בעל כשירות לכהן כשופט בית משפט שלום; נציג ארגון עובדים; נציג ארגון נותני עבודה ונציג היחידה להכוונת חיילים משוחררים במשרד הביטחון. החוק לא קבע את תקופת כהונתם של חברי הוועדה, והפועל היוצא הוא כי המדובר במינוי ללא הגבלה.

מוצע להגדיר בחוק כי תוקף המינוי יהיה שלוש שנים, וכי ניתן יהיה לחדש את המינוי לתקופות כהונה נוספות (ברומה לנציגי הציבור בבית הדין לעבודה כאמור בסעיף 11 לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969).

סעיף 2 בסעיף 41א(ב) לחוק אוסר על פיטורי עובד, מכל סיבה שהיא, בזמן שירותו במילואים ובמשך 30 הימים שלאחר מכן – אלא בהיתר מאת ועדת התעסוקה. סעיף 23(ב) לחוק קובע, בין השאר, כי בערעור על החלטת ועדת התעסוקה בבקשות להיתר לפי סעיף 41א(ב) האמור, המובאות לפניו, תתייצב ועדת התעסוקה כמשיבה בערעור מוצע לבטל את הודעה לצירוף הוועדה כמשיבה בערעור כאמור, הואיל והמדובר בדיון משפטי בין שני פרטים – המעסיק והעובד המפוט, אשר ועדת התעסוקה הכריעה בו בהכרעה מנומקת, ואין כל יתרון בהבאתה להסביר את החלטתה לפני ערכאת הערעור. עוד יצוין כי בפועל, פירשו חלק ניכר מהמתייגים את החוק בהרחבה, וועדת התעסוקה צורפה כמשיבה גם בערעורים על החלטותיה בתביעות שהוגחו לפניו ולא רק בבקשות היתר.

יצוין כי במקרים מתאימים, כמו בכל הליך משפטי – שמורה ליועץ המשפטי לממשלה הזכות לבקש להתייצב לדיון מכוח פקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי

¹ ס"ח התש"ט, עמ' 13; ס"ח התשס"ב, עמ' 22

הצעת חוק תשלום קצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם (תיקון מס' 3), התשס"ח-2007

1. בחוק תשלום קצבאות לחיילי מילואים ולבני משפחותיהם, התשס"ב-2002, בסעיף 17, תיקון סעיף 17 במקום "חמש שנים" יבוא "עד יום כ"ז באייר התשע"ב (19 במאי 2012)".
2. תחילתו של חוק זה ביום ב' בסיוון התשס"ז (19 במאי 2007). תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

ולפציעתו עשויה להיות השפעה גדולה יותר על תפקודו במקום עבודתו הקבוע.

בסעיף 17 לחוק נקבעה הוראת שעה ולפיה סעיף 6(ה) לחוק יעמוד בתוקפו חמש שנים בלבד, כלומר עד יום ב' בסיוון התשס"ז (19 במאי 2007). תוקפו של הסעיף האמור הוגבל לתקופה קצובה כדי לאפשר למערכת הביטחון לבחון, לאחר תקופה של חמש שנים, את הצורך בסעיף זה.

מוצע להאריך את תוקפו של הסעיף האמור עד יום כ"ז באייר התשע"ב (19 במאי 2012), כדי לאפשר בחינה נוספת של הוראת הסעיף ויישומה.

עוד מוצע כי מועד התחילה של החוק המוצע יהיה למפרע מהמועד שבו פקע תוקפו של סעיף 6(ה) לחוק (כלומר ביום ב' בסיוון התשס"ז (19 במאי 2007)). לפי תקנות שירות הקבע, מוטמכת ועדה רפואית לקבוע דרגת נכות גם לתאריך המוקדם מהמועד שבו נקבעה הנכות. לפיכך, קיימת חשיבות לקבוע כי סעיף 6(ה) לחוק יחול ברצף. כך תתאפשר קביעת דרגת הנכות ההריגה כמפורט בסעיף האמור גם לתקופה שבין פקיעת תוקפו של הסעיף ועד לחידוש תוקפו בחוק המוצע.

סעיף 6(ה) לחוק תשלום קצבאות לחיילי מילואים ובני משפחותיהם, התשס"ב-2002 (להלן – החוק), מסמיך ועדה רפואית במקרים חריגים ומטעמים של אובדן השתכרות בפועל לקבוע, כי דרגת הנכות התפקודית של חייל מילואים שנפגע עקב השירות תהיה גבוהה ביותר ממצעית מדרגת הנכות הרפואית שנקבעה לו על ידי אגף השיקום במשרד הביטחון.

המגבלה הקיימת בדרך כלל לגבי דרגת הנכות התפקודית נקבעה בתקנה 17 לתקנות שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גימלאות) (כללים ומבחנים לקביעת דרגת נכות), התשנ"א-1990 (ק"ת התשנ"א, עמ' 55) (להלן – תקנות שירות הקבע), אשר הוראותיה חלות לגבי קצבאות לחיילי מילואים לפי סעיף 6(ד) לחוק.

הוראת סעיף 6(ה) לחוק נקבעה כדי לאפשר קביעת דרגת נכות גבוהה יותר מהדרגה המרבית המתאפשרת על פי תקנות שירות הקבע, במקרים שבהם החייל שנפגע הוא חייל מילואים, וזאת בשל השונות בפגיעה התפקודית הפוטנציאלית בין מי שמשרת בצה"ל באופן קבוע (סדיר או קבע) ובין מי שהתניצב לשירות מילואים שהוא זמני מטבעו

¹ ס"ח התשס"ב, עמ' 400; ס"ח התשס"ו, עמ' 186.

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון מס' 37), התשס"ח-2007

הוספת סעיף 440 .1. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994, אחרי סעיף 40 יבוא:

"מסירת מידע מרשויות המדינה
440. שר הבריאות רשאי לקבוע בתקנות כי רשות מרשויות המדינה החייבת במתן שירותי בריאות למבוטח לפי חיקוק אחר, לרבות המוסד לביטוח לאומי, תמסור הודעה על כך לקופת החולים שבה רשום המבוטח; בתקנות כאמור ייקבעו הפרטים שייכללו בהודעה, והן יותקנו בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע החיקוק האחר."

דברי הסבר

רשימת מבוטחיהן, הזכאים לשירותי בריאות לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב].

בית המשפט העליון, בפסק דינו בע"א 8825/03 שירותי בריאות כללית נ' משרד הביטחון (טרם פורסם), ציין כי הסוגיה מחייבת פתרון במישור החקיקתי, שכן "המצב שנוצר אינו ראוי ואינו צודק".

לפיכך מוצע להוסיף לחוק ביטוח בריאות ממלכתי את סעיף 440 שיסמיך את שר הבריאות לקבוע בתקנות שרשות מרשויות המדינה האחראית למתן שירותים למבוטחי קופות החולים לפי חיקוק אחר, חייבת למסור על כך הודעה לקופת החולים שבהן רשומים המבוטחים הזכאים לקבל מידיה את השירותים. כמו כן, בתקנות האמורות יקבע שר הבריאות מהם הפרטים שייכללו בהודעה כאמור.

סעיף 3(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק ביטוח בריאות ממלכתי), קובע כי "כל תושב זכאי לשירותי בריאות לפי חוק זה, אלא אם כן הוא זכאי להם לפי חיקוק אחר". סעיף זה פוטר את קופות החולים מחובתן לספק שירות למבוטח הרשום אצלן, אף אם השירות כלול בסל השירותים שלפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, במקרים שבהם הוא זכאי לקבלו לפי חיקוק אחר עם זאת, לקופות החולים אין מידע בדבר זכאות המבוטח לשירות לפי "חיקוק אחר", ואין כיום בחקיקה ראשית הוראה המחייבת או מאפשרת לגוף האחראי לפי חוק על מתן שירותי בריאות לאדם "לפי חיקוק אחר", לתת הודעה מתאימה לקופת החולים.

כך, למשל, אין היום הוראה המסמיכה ומחייבת את משרד הביטחון להעביר לקופת החולים מידע בדבר

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 156; התשס"ו, עמ' 55.